Додаток до „Буковини“.

Ч. 47. Чернівцї, дня 18. листопада (1. грудня) 1905. Рік VIII.

Виходить що тижня в пятницю.

Коштує річно 4 корони, а до Америки 2 доляри.

РУСКА РАДА

Народна ґазета.

Адр. редакциї: „Руска Рада“ в Чернівцях улиця Петровича число 2.

БОЙКОТ НА УГОРЩИНЇ.

На Угорщинї, як звісно, веде ся безперестанку боротьба між цїсарским урядом а мадярскими панами, які представлють тепер переважне заступництво народу в угорскім соймі. Не входимо тут в те, як довго будуть могли угорскі пани грати ролю заступників народа, бо як на Угорщинї увійде в жите загальне право виборче, то й нарід повибирає своїми заступниками хиба кого иньшого а не теперішних панів, ґрафів та маґнатів. Не будемо розбирати й сего, чи оправданї змаганя угорских послів, зазначимо лише єдність і завзяте, яке тепер лучить угорску опозицию. Від сих панів, що під проводом Кошута станули тепер в оборонї прав Угорщини, могли би богато навчити ся й наші селяни а за тим і інтелїґенти, які дуже часто ще більші страхополохи як мужики. Тепер по замкненю сойму перенесла ся борба до провінціональних урядів, що звуть ся комітатами; се щось подібного до нашого видїлу краєвого хоч не зовсїм, бо наджупан, який стоїть на чолї комітату має ще й власть полїтичну як нпр. староста. Отже богато наджупанів не хотїло виконувати приказів теперішного угорского правительства, вважаючи, що оно є безправне і противне угорскій конституциї. Тодї угорске правительство перших старих наджупанів поскидало, а постановляє нових. Та треба сказати, що нема богато охотників на сей уряд а вже як який і знайде ся, то мусить не мало пива випити.. Сих нових наджупанів майже нїгде не допускають до уряду. По урядах комітатских дверi позариґльовувано, аби нові наджупани не могли дістатись до уряду. А як де він і дібє ся до уряду, то хиба за помочею жандарів, як се було ось в Пештї. Та де-якого наджупана самі комітатскі урядники оплювують і побивають, а відтак складають свої уряди і не хочуть служити під тим, хто — після їх гадки — ломить народне право.

Що найцїкавійше, що проти наджупанів хопились самі такі пани средств, про які ми вже нераз писали а то бойкоту, яким головно послугують ся люди робітні для зломаня своїх зрадників і ворогів. Ось Кошутівцї видали до населеня комітату Саторале-Уйгелї таку відозву на привіт новому наджупанови ґрафови Паллявічінї: „Горожани! Якийсь чужинець, що зве ся наджупаном нашого комітату, прибув учера до Уйгелї і добув ся насильно до комітатскої палати виломивши запечатанї двері. Сего чоловіка обявляє комітат ворогом вітчини, який заслугує на погорду кождого чесного чоловіка. В виду сего взиваємо всїх приличних людий, щоби перестали із ним зносити ся. Нїхто не сьміє давати йому мешкане, їду і напиток, нїхто не має з ним говорити анї йому відповідати, візники й фіякри не сьміють його возити. Служба не сьміє його обслуговувати. Нїхто най не важить ся впускати його до гостинниць, кавярень і цукорень і най його там нїхто не обслугове. Най він побачить, що його виключено із людского товариства. Переведене сеї опали будемо всї контролювати, а кождого, хто з тим чоловіком буде зносити ся, виключимо також і кинемо на него опалу!“ І не гадайте, що се жарти. Завзятї Мадяри жартів не

знають. От таких средств хапають ся мадярскі маґнати супроти тих, що після них, ломлять народне право, а чиж не крайна пора, щоб наші люди бойкотували всяких хрунїв, які таки направду запродають нарід за гроші і дриглї. Як би так вирекла ся одна друга громада своїх хрунїв, то відтак би нїхто не важив ся вже зрадити громади. Від бойкоту помякли би двори й ворожі народові, попи, а про похрунених громадских начальників чи там начальників нема що й говорити. Але се треба тямити, що до бойкоту треба єдности і строгої уваги, аби такій збойкотованій паршивій вівци не робити яких пакостий, але просто не робити єму нїчого, а тодї не буде мав за що скаржити ся по судах, а пізнає по чому локоть кваші. Але наші люди ще нинї до переведеня такого бойкоту не по всїх селах спосібні. Декуди то гнуть ся в чотири погибели і лижуть руки такому, що варта, аби давно пішов на державне удержанє до ц. к. арешту за визиск і шахрайство людий. Або то був пошанівок самих себе, як затуманені люди приймали у себе таких заїлих ворогів руского народу, як грошолупи?! Люде шануйте себе, бо нїхто вас не пошанує. Піднимайте в гору голови, бо вас кождий буде гнути до землї. На похиле дерево й кози скачуть. Не давайте ся нїкому баламутити, бо будуть вас до скону водити на біду, так як цигани медведя. Рускі мужики, набирайте просьвіти і полїтичного образованя із книжок і часописий, аби ви були для ворога тим їжаком, якого і лютий вовчик не може вкусити, бо — поколе!

Перші збори „Національної Ради“ Русинів на Буковинї.

(Конець).

Після сего забрав слово адв. др. Теодот Галїп, щоб пояснити народну проґраму Буковиньских Русинів яку ми подали вже в 45. числї, під заголовком: „Чого ми хочемо?“. Сей бесїдник розяснив зібраним, що то таке полїтична партия, що то є програма. Згадав про долю нашого народа розмежованого полїтичними границями, відтак нагадав споконвічну програму наших предків — козаків на яку складала ся борба за волю й православну віру. Тепер часи змінили ся, зросли народнї бажаня, тож і програма наша мусить бути ширша, а крім того, що слїд єї мати кождому в серци повинна вона би ще й списана, щоб кождий міг єї пізнати і вивчитись.

В справі програми забрав перший слово проф. др. Смаль-Стоцкий. Він пояснював, що тепер є між ріжними народами головно три партиї — консервативна, лїберальна і демократична. Консервативна то хотїлиби заховувати все, що є тепер, а як звісно тепер народови горе, а добре лиш панам, отже з того видко, що консервативна, до яких зачисляють ся і наші кацапи, теперішну кривду народа хотять і на будуче удержати. Демократи хотять старе зло усунути і завести нові порядки, аби угнїтаним людям стало лекше жити та щоб слабшим помагати в борбі, коли знова лїберали не дбають о підпомаганє слабшого і усїм лишають волю робити, що хоче. Дальше виказав він подрібно становище консервативна, лїбералів а демократів супроти поодиноких питань порушених в народній програмі; із того вийшло, що нам слїд бути тільки демократами. В кінци зазначив, що люди повинні добре визнаватись у програмах партий і ставши раз за одною програмою єї все держати ся; сьмітя і таких що вічно-б сюди і туди скакали, і кождому сьвітили лицем, нам не треба. Після сего забрав слово селянин з Юрківців В. Сїрман порушив безвихідність мужицкої власности, бо мужикам приходять ся тепер іти із нужди хиба живцем у гріб, як не мож добути для селяньства більше землї, а за тим порушив справу страйків. Над сею справою промовляли дир. Іваницкий із Сторожинця, др. Стоцкий, пос. Калитовский, сел. Князький, уч. І. Герасимович і Д. Ґрищук, після чого народну програму в повнім видї принято.

Остатну точку нарад: справу тактики партийної реферував посол Єр. Пігуляк, обговорюючи наше становище супроти ґруп, які витворили ся між самим селяньством,

супроти церкви й духовеньства, а також супроти иньших чинників, з якими приходить ся жити разом буковиньским Русинам.

Народна демократична партия буковиньских Русинів повина-б після виводів пос. Пігуляка в своїй тактиці придержуватись отсих головних точок:

I. Провідна підстава нашої орґанізациї: „п о с т у п“, бо не маємо що консервувати. Ми майже все стратили, навіть традицию — передане, а навіть своє народне імя руского народу, яке забрали Москалї.

II. Треба старати ся притягнути до себе впливових і міродайних осіб в кождій громадї, щоби мати свій провід в громадї.

III. Помимо з а г а л ь н о поступової тактики треба при переведеню народної орґанізациї не забувати на консервативну вдачу селяньства. Селянин подасть ся, лиш не шарпати, не виривати його безпосередно з привиклого в нове.

Ю. Чужих не дразнити легкодушно і не потрібно.

V. Церкву шанувати яко глубоко с е р ц е в у с п р а в у народну як найогляднійше. Не забувати нїколи, що до відмінних поглядів, понять і переконань в релїґійних і церковних справах приходять *одиницї* по довголїтних студиях, котрі „загальне всїм“ нїколи собі нї сїло нї пало присвоїти.

IV. *а*) Сьвящеників своїх, народови щирих шанувати високо;

б) чужих не тикати і не дразнити, скоро не відносять ся ворожо;

в) ворожих сьвящеників поборювати с п і л н и м и силами і безпощадно.

VII. Дїдичів і панів не дразнити легкодушно. Акциї проти їх надужавань і визискувань народу підпринимати спільними добре зорґанізованими силами. Инакше прийде неудача, а за тим деморалїзация маси не менуча.

VIII. Партиї власної орґанизациї не сьміють ворогувати між собою, особливо, де йде о загальну народну справу, хоть би вони повстали із особистих причин.

IX. Бутних вибриків і неосторожних слів сокотити ся єдиницям а особливо товариством як вогню, бо воріг не спить та робить з мухи коня. Ґазети най не нападають легкодушно на своїх людий.

X. Не хтїти нїколи перед сьвітом щось більшого представляти, як се, що відповідає дїйстній путериї, моральній і материяльній силї. Пошановане одиниції, народу і народних прав прийдуть самі собою, коли присилує їх до того сила нашого культурного стану.

XI. Утримувати найбільшу народну карність. Строгий бойкот найлїпша кара. Лиш не забувати, що кара на ц ї л ь а с р е д с т в о до осягненя вищої цїли. Кара устає, скоро цїль осягненя. В справі думок висловлених в тактичних виводах пос. Пігуляка себто в його виводах що до будучого поступованя буковиньских Русинів, які мають довести до сповненя задач „народної програми“, через спізнену пору промовляв тільки сел. М. З е л ї з н и й із Юрківцїв, виказуючи пакости, які терпить нарід від ворожих йому попів, як се дїєть ся хочби таки в селї бесїдника. За сим забрав ще слово С. М а л а н ч у к, гр.-прав. парох у Лукавци дол. і постановив отсю резолуцию:

„Мужі довіря Русинів, зібрані д. 12. листопада 1905 із усїх буковиньских повітів, одобряють політичні і політичнотактичні виводи своїх провідників а заразом висказують повне довіре всїм руским послам і подяку за їхню самовідречену працю. Зібрані, констатуючи майже повну присутність делеґатів усїх буковиньско-руских громад і однодушність нинїшних рішень, приймають однодушно проект народної орґанізациї і програми“.

Резолюцию принято одноголосно серед грімких оплесків, після чого голова нарад., др. В. Ф и л и п о в и ч замкнув збори, висловлюючи свою горячу надію на красшу будучність нашого народу, як він стане поступати після ново ухваленої програми й тактики.

Кацапска напасть на Добринівцї.

(*Допись*).

Тихо та мирно було колись у нашім краю — піворить попівска та дїдичівска служка „Народна Зрада“. Тихо і без роз-

голосу — бачите — обдирала всяка драбня нашого мужика і нїхто і словом за него не впімнув ся. Аж тут нараз наднесло сих ненавистних „Украйноманов“ і вони почали отворяти мужикови очи і вказувати на ті кривди, що заподїювали людям дїдичі та иньші визискувачі. І заворушило ся гнїздо шершенїв і здоймило бучу проти наших провідників, бо вороги увидїли, що паде їм ґрунт шахрайства з під ніг, побачили, що мужик починає втворяти очи. А вони того боять ся! Бо коли сегодня мужик пізнасть добре цїли наших сьвячених і несьвячених „приятелїв“, то тодї настане конець їх панованю. От чому так горлає на нас кацапня, що стала тепер як паньска собачня боронити панів за охлапи, які має дістати з паньского столу. Від коли кацапи злучили ся з Вончулами, Лупіями, яких перше самі чорнили що сили, то від тодї ще завзятїйше туманять нарід, аби Русь закопати швидше в могилу. Ну, се й не диво, хто з циганами стає до спілки, той мусить навчити ся нарід обшахровувати в єго правах і вивертати правду до гори дном.

От так задзявкало якесь кацапеня із наших Добринівцїв в „Народній Зрадї“ і она напала в скажений спосіб крайно нужденно наших Січовиків та всїх чесних людий, що не хочуть мати спілки із обманцями народу, але плюють їм завше у очи.

І як же сегодня із цїлої душі не погорджувати кацапскими киринниками, коли вони нанесли нам найбільше лиха?! Все і всюди були вони колодою по дорозї до нашого поступу, лучили ся з найбільшими мужицкими ворогами і ставили перепони нашій працї. У кождий час були вони топорищем до ворожої сокири, яка мала-б підрубати сильне дерево нашої єдности!

Ось і сей хрунь денунциює, що Січовики збурили памятник цїсаря! Справдї лише хрунь може вдати таку брехню, бо річ мала ся так: Перед роками поставив надуч. Кадищук якийсь стовпик із написею памятки 50-лїтної річниці панованя нашого цїсаря. Ще зразу якось то виглядало, але пізнїйше через недогляд громадської ради замінило ся те місце в страх погану памятку. Все знищило ся і не було навіть слїду по якійсь памятці. І ось поставили тепер добринівскі громадяни гарний хрест із відповідною написею, щоб зробити цїле місце справдї гідним якоїсь памятки. Тут треба згадати, що тов. „Січ“ взагалї не брало нїякої участи у тій роботї! Тимчасом двірник за намовою дїдича виточив тим чесним людям процес за нарушенє посїданя громадского. Видко він сам видить, що хрест до ґрунту громадского, яким управляє такий як він, не годить ся. І злучила ся вся хрунїяда проти читальників і других чесних громадян, та закликали собі навіть на поміч стовп кацапнї батюшку Козака із Чернівцїв (який був в нас попом передше); старого попихачаца панів бувшого ладу, Кадущика. І знаєте, добрі люди, що той стовп православної кацапнї, учитель христової науки, сказав? Сказав, щоби хрест викинути! От які се наслїдники Христа, що самі зрікають ся свого Учителя!

Дальше клевече кацапский хрунь в „Нар. Зрадї“ Січовиків, що они підпалюють хати виборцям. Видно з сего, що в него вже зовсїм нема людської чести. Та-ж прецї самі хрунї підпалюють читальникам доми а недавно спалили хату голові читальнї, де містили ся всї наші товариства! Видно кацапске лице таке, як луб, як може писати таку бріхню. Та звісно, на злодїю шапка горить! Гадає кацапик, що за клевети на Січовиків дістане від „батюшків“ цибуляний медаль заслуги. Та то пуста надія, бо коло самого цара-батюшки тепер круто і мабуть у кацапів стане тяжше за рублики!

Згадує дальше „Нар. Зр.“ за наші послїдні правибори. Ой господине, зачепили ви справу, якої до смерти нїхто кацапни не забуде. Дїти, внуки і правнуки будуть розказувати сьвітови про ту зраду, яку ви поповнили супроти цїлої громади і цїлого руского народу! Ота пляма хрунївства буде клеймити ваші голови до гробу! За келїшок горівки, за гарне слово ворога дїдича, за марний гріш запродали ви самі бідних людий і передали їх на поталу ненаситним панам! Через вас і через таких других не може бідний чоловік вже на сьвітї вижити, не може дихати від ріжних драчок. Через вас і таких других ходить мужик голодний і босий!

А хтож довів до сего мужика, як не панські посли, якого ви й тепер вибрали за заступника мужиків! А кацапня має ще лице хвалити ся, що они виграли?! Встид і сором згадати, як дїдич, піп, двірник і всї иньші аґітували підчас виборів. Тиждень перед виборами скликав дїдич всїх хрунїв до себе і казав кождому присягати і підписувати ся, що віддасть голос на його попихачів. Коли підхмілені хрунї попідписували ся, він зачав кричати на наших послів — і кождому приобіцяв чого лише забажає. — Мой, та я з Даричуків, я ваш рідний, слухайте мене, я вам все дам чого схочете! — І пили люди цїлий тиждень, а двірник, піп і жиди бігали ночами хатами та обіцювали золоті гори мужикам, аж переміпили людий — у хрунїв. А які річи робив писар, якась сьвітова зайда, з виборчими лїстами, про те й не казати. Проти аґітациї не могли читальники втримати ся і перепали хоч всего лиш 8-сьма голосами! Виборцями вийшли такі, що схрунили і запродали і віддали голоси на Волоха-Ончула! Чесна громадо, панове ґазди! Коли ви нарікаєте тепер на біду і на лихі часи, то знаєте, що тому найбільше виноваті: дїдич, піп, двірник Василь Лаврін, Іван Лаврущак, Николай Дарійчук, Василь Максимчук і писар! Запамятайте добре їх, бо вони віддали вас і ваших дїтий в руки панам! І по тім всїм ще хоче кацапня заснувати у нас якусь там православну касу і читальню! Люди! Най і сам владика прийде сьвятити касу, то вона православною нїколи не буде, бо гроші не є нї жидівскі нї православні лиш того, в чиїй вони кишенї. Ся каса то лише панська вудка, якою хоче вас затуманити ваш воріг. Не вірте дїдичеви, нї попови, бо вони ведуть вас не до добра, але до роздору єї лиха! Нам вже й так доста панського ярма! Коли вже дїдич такий став добрий, то най вперед віддасть народови його кривду, із якої позбивав собі маєтки. Та він хоче як досї так і на будуче аби темні робили за 20 кр. на його полю! От чому він вас баламутить, бо каса у дарунку гроший не дасть, а з кривди робітника панови приростає що дня маєтку. А знайте, що визиск робітника то є після нашого австрийского закона такий самий злочин як і иньша грошева лихва. Люди добрї отвирайте очи та не дайтесь обманювати й визискувати. *Свій.*

ФЕЙЛЕТОН.

Кость Ганусенко.

СМЕРТЬ.

Над ранком збудила ся Міхасиха. На постели, що стояла напротив єї ліжка, лежав Міхась. Тепер стогнав він тяжко. Міхасиха була призвичаєна до його слабости і тому не питала що йому бракує... Та стогін не переривав ся, а ставав все голоснїйшим.

„Міхасю“ крикнула вона раптовно, „тобі що? Ти слабий... Може тобі зле, я тобі зварю гарбати“. Ну, чуєш говори!“ Він мовчав...

Міхасиха скочила з ліжка хапнула сїрник з стола і шаркнула. Блїде сьвітло сього осьвітило анкирик. На постели кидав ся Міхась.

Міхасиха хапнула сьвічку, що лежала на столї і засьвітила єї. Міхась тимчасом переставав дихати. Стогін утихав. Він отворив широко очи і поглянув на неї. Його губи трясли ся і він промовив уриваючи: ...„На похорон не клич — Ни-ко-луцу — тай три — паноцї і Слу.....“ Не міг дальше говорити... Стряс ся мав в пропасници — і сконав...

Міхасиха уткнула йому в руки сьвічку і вклякла коло постелї, щоб помолити ся. Перехрестила ся три рази і зачала „отченаш“. Та не могла молити ся. „Отже Николуцу казав не кликати на похорон... ото дав му ся в знаки“... Николуца то був син Міхася, котрий вженив ся проти його волї і віддїлив ся від него...

„Ото калвін“ — гадала Міхасиха — і чому він навіть при сконї на него гадав! Ой намучив ти си мене голубчику, та доста вже твого командированя. Тепер я панї“... Встала і придивлялась його обличю! Се було жовте як віск і запале а широко отворені очи глядїли на неї. Вона замкнула їх...

В кухни почулись крики: „Ти вже встала Параско?“ запитала. „Ая“ відповів з кухнї голос...

„Бідна моя головко — ади дівко, пан умер — а в нас нема нічо тотового“. Розплакалась і вибігла до кухні місити хліб...

Кадобівці, дня 21|XI. 1905.

ВСЯЧИНА.

Перша українська часопись в Росиї вже вийшла в місті Лубнах і називає ся „Хлїбороб“. Виходити вона має що тижня для українского селянства. Аби наші люди переконались ще раз доочне, як наша кацапня бреше, плетучи, що ми не то саме що Українці, та що наших братів-Українців не гнобить царский обух, подаємо один виїмок із статї поміщеної в сїм першім числї „Про вольности громадянські“. Читаючи се треба тямити, що ся статя випечатана таки в самій Росиї. Для цїкавих згадаємо, що ся статя як і цїла часопись печатає ся фонетикою. У тій статї говорить ся таке: „Український нарід з давних-давен уважав, що без волї слова й друкованя (печатаня) не може бути анї науки, нї осьвіти. Через те колись на Українї вільно було кождому обговорювати усякі громадські й полїтичні дїла, а також вільне було мовою українською друкувати усякі книжки чи про віру, чи про науку, чи про полїтику. Нїхто нїкому того не бороняв, нїяких перешкод не робив. Отже так було колись давно. А ось вже мало не двіста лїт, як панує у нась на Українї зовсїм иньший лад, иньші закони, иньші звичаї. Ще року 1720 виданий був перший наказ проти української мови. Видав його цар Петро I. А писало ся в тому наказї те, щоб начальство пильне дивилось, аби по друкарнях, які були тодї на Українї, нїяким побитом не друковало ся нїяких книжок українською мовою; щоб у книжках, друкованих на Українї була така сама мова, як і у тих, що друковані у Москві, щоб, одно слово, нїякої ріжницї між ними не було. Як буває иноді мороз на весні побе цьвіт на дереві, так отой наказ приголомшив був українську науку й просьвіту народню на Українї. Морок та темрява почали від того часу обгортати народ наш український, а разом із тим занепадати почав економічний добробут, (достатки) його. Так тягло ся мало не півтораста лїт. Аж ось, надійшли були так звані шостидесяті роки. Заворушило ся усе після кримської війни. Скасоване було ненависне кріпацтво. Прихильники народні по усїй Росиї почали дбати про народню просьвіту, з'явило ся богацько усяких ґазет на росийській мові. Підняли були голову трохи й Українцї. Почали й вони захожуватись біля свого рідного письменства, та просьвіти народної. Почали видавати для народу українського усякі книжки. Позаводили недїльні школи з українською мовою викладовою. Лагодили ся вже і часописї (ґазети) видавати рідною мовою. Здавало ся, що уряд (правительство) вже зовсїм забув старий наказ. Здавало ся, що цього часу і українському народови у купі з другими народами стане вільнїще дихати. Та на великий жаль усе те тільки здавало ся. Не прийшло й трох лїт, як року 1863 зачинені були усї українські школи, а проти української мови й книжок виданий був новий закон, потім через 13 лїт, року 1876, ще один закон, який зовсїм забороняв друкувати на українській мові книжки і ґазети, а року 1881 виданий був ще й особний закон проти українського театру. Таким чином, заборонено було цїлому 30 милїонном народові українському вчитись і розвиватись на своїй рідній мові. Такого гнїту, такої заборони не зазнав і не зазнає, мабуть, нї один нарід на сьвітї. І хоч проти тих законів нераз повставали земства (Чернигівске, Польтавське), усякі вчені товариства, два унїверситети (Київський і Харківський) сама Академия Наук петербурська, хоч навіть і Київський генераль-губернатор радив ті закони скасувати — але нїчого з усього того не виходило. Аж ось нарештї 17 падолиста виданий був Царський манїфест, який одарував усї народи, що живуть у Росиї, усякими вольностями, між иньшим і правом вільне про усе говорити, вільне писати, вільне усякі книжки і часописї (ґазети) чи наукові, чи й полїтичні, чи які иньші видавати. У манїфестї, не казано, щоб то було тільки зроблене задля народу росийського, зна-

чить, вольностям тими має користувати ся і наш нарід український. Таким чином, з цього часу український нарід нарівні з другими народами має спромогу жити по людському і розвивати свої сили духові.“

Про наших Канадийців пише нам п. Кость Баланюк (родом із Гаврилівців) із Армсбіонґу в Канаді (Асінобоя) таке: Зачинайте, люди добрі, за Канаду уже забувати, бо тут нема добра і не буде. Ту нема й місця веселого. Нема навіть води, щоби ся напити, але мусимо еї згори треном (желїзницею) людим довозити. Фармарі пишуть, що вони панують, а вони мішки через плечі тай мандрують в роботу. Идуть сюди люди на гаразди, а тимчасом проливають сьлози. Т. Ґордий з Борівців каже мені. Вернувбим ся до краю, кобим мав з чим. Я вже тут три роки. Поклав я хату на фармі та займила ся трава, хата згоріла поклав я знов хату знов горіла трава їмила ся знов хата і згоріла. Все, де що було навіть віз на току все згоріло. І що буду робити, бідую гірше у Канадї як у краю, бо я мав поля лиш чотири морґи, але як я подивив ся на то своє поле, то аж душа радувала ся а тут, люди я так папую, що вже не годин робити, бо вже маю поверх 50 р. тай мусю робити бо як не заробю, то не буду мати з чим перезимувати ся. На фармах так скрізь йду я у роботу — сніг стоїть на фармі а прийду до дому з роботи, то сніг вже знов упав. Не знаю, як вона виглядає. Як прийду на то своє нещастливе подвіре, то вже мене не пізнають. Якби не вийшов нїхто з хати, то би не приступив до хати навіть і діти мене боять ся, бо не можуть пізнати. От так я у Канадї сьози проливаю! Не вірте люди добрі, що еміґранти тут панують. Сам фармар мандрує в роботу ,а жінку і діти лишає в лїсї меже комарями. Жінка дома з дїтми плаче дрібними сьлозами. Бо він нї оре анї сїє і плуга не має. От так має ся тут майже кождий краєвий фармар. Лїса і поля є у него доста, але мусить пять до шість років гроший заробити, аби мав за що купити коні, плуг, борони і віз та аби з чим свою фарму обробяти. От на таке ідуть люди до Канади і гроший не мають. Беруть поле, продають і аґентам складають. А аґенти „добрі люди“ нема що казати — вони знають від мужика добре гроші брати, а що він потому пропадає се їх не журить.

Перші загальні збори тов. Ґімн. і пожарн. „Січ“ в Ставчанах відбули ся в недїлю, дня 19. листопада с. р. о 3 г. по полудни. На сих загальних зборах вибрано старшину товариства, котра уконституовала ся в слїдуючий спосіб: 1. Юрій Руснак кошовий; 2. Андрей Кравчук осаул; 3. Андрей Руснак писар; 4. Ґеорґій Сухолотокій касієр; 5. Мигро Скутар учитель; 6. Тодер Гаврилюк хорунжий; 7. Петро Вакарик I. четар; 8. Филип Кливчук II. четар: 9. Партуть Руснак III. четар; 10. Грицко Кливчук IV. четар; 11. Онуфрій Сухалотокій сурмач. — За старшину товариства „Січ“ в Ставчанах *Юрій Руснак*, кошовий.

Виділ тов. „Січ“ в Чорнім Потоцї вибраний на загальних зборах дня 19. листопада с. р. уконституовав ся так: кошовим вибраний Василь Івасик, осавулом Николай Безручак, учителем Теофіль Попович, писарем Іван Николайчук, скарбником Партемія Запаренюк, а четарями: Дмитро Петращук, Ґеорґія Волошин, Ґеорґій Івасик і Стефан Палїброда, хорунжий Ґеорґії Прокопец, Дмитро Прокопец сурмачем. — За старшину: *Николай Безручак*, осавул. *Іван Николайчук*, писар.

Подяка. Старшина руской райфайзеньской каси в Волоцї над Черемошем складає отсим щиру подяку Вп. др. Поповичови, нотареви в Стaнівцях за безкорисне злеґалїзоване статутів і підписів старшини тої каси. За старшину *Партемій Данчул.*

Пів мілїона фальшивих банкнотів. З Дебрнчина доносять, що льондоньска фабрика фальшивих банкнотів 50-коронівок прямо заляла своїми виробами північну Угорщину - Русь, а по части Словаччину. Доси спіймано 75 Жидів, котрі в тих околицях пустили підроблених банкнотів на около пів мілїона корон. Головними махерами тої банди були Авраам Кис, Лазар Фішер і Соломон Штруб, всї з місцевости Кевешлїде.

Дорогі пальцї. Звістний артист-скрипкар Кубелїк, котрий вибирає ся те-

пер до Нового Йорку, забезпечив свої руки на случай нещастя на суму 400.000 марок. Коли єго яка нещастна пригода приневолить до запехаля музичних виступів, тоді зобовязує ся товариство обезпечень виплачувати єму денно 250 марок. Коли би артист утратив один палець, відбере одноразову суму 200.000 марок.

Віче злодіїв. Дня 12. с. м. — як доносить „Русская Ґазета“ — в Москві за рогачкою Кресловскою відбуло ся незвичайне віче, а то — віче злодіїв. Брало у вічи участь близько 600 осіб. Злодії досить згідно поділили ціле місто на дільниці, а то в тій цїли, аби не перешкаджати собі взаїмно в „роботї“. — Взагалї віче минуло досить спокійно. Вправдї кілька разів розпочинали ся малі бійки, але „честнїйша“ часть зборів, побоюючи ся імовірно поліциї, переривала сейчас всї спори.

Живопліт — се найкрасший пліт, який можна собі тілько придумати. Нїчого так не украшує ґорода, нічого не хоронить єго так від влїзлової худоби, як пліт з живого дерева, що росте і росте і розвиває ся. Та й тревалий такий пліт; нераз живопліт може стояти цїлих пятьдесять лїт і хоронити городовину перед шкодою. У нас подекуди вже з давна позаводили люди живопліт докола публичних місць, таких як цментарі, а пани вже здавна городять свої сади такими плотами. По більшій части в таких разах у нас уживають до того грабини та бучини, підтинають з гори верхи так, що дерево може розростати ся в шир і сплїтати ся галузєм між собою. Але найлїпше до таких живоплотів уживати акациї, бо вона ще й до того має кільцї. В деяких місцях, головно на заходї нашої держави, сядять у живоплоти дерева т. зв. з латиньска: crataegus. maclura і polirius — і вони роблять дуже велику прислугу людям. Лиш cratauges-а не можна садити близько городовини, бо на нїм множать ся на веснї у великім числї гусїльницї, що потім розлазять ся по деревах овочевих і нищать єго на нїнащо.

На погорілця Ґеорґія Молдована в Добринівцях, надіслав п. Ів. Николайчук із Чорного Потока складку, членів тамошної „Сїчи“, на яку зложили п. Теофіль Попович 2 кор., Алексій Дейнеба 20 сот., Іван Николайчук 20 с., Ґеорґі Білоус 10 с., Тодир Палїброда 20 с., Яків Сомборский 10 с., Ґріґорий Мокаиик 10 с., Дмитро Петращук 10 с., Партемі Запаранюк 10 с., Тод. Галатурник 20 с., Ст., Палїброда 10 с., Ґеорґі Волошин 10 с., Тодир Запаранюк 20 с., Іван Мокаиик 10 с., Пентелимон Запаранюк 10 с., Николай Безручак 10 с., Івон Палїброда 10 с., Василь Мокаиик 10 с., Івон Самборскій 20 с., Ґеорґі Прокопец Івона 10 с., Івон Запаранюк 10 с., Василь Данчик 10 с., Василь Волошин 10 с., Ґеорґі Івасик 10 с., Василь Гуцул 10 с., Ґеорґі Прокопец 10 с., І. Ріхтер 10 с. Разом 5 кор. 20 сот. На ту саму цїль надіслав із Вітелівки п. Петро Лїсний 6 кор. 30 сот., на які пішло з каси сїчової 5 кор., Митро Куск 20 с., Василь Скедорюк 10 с., Хобзей Николай 40 с., Бойчук Ґеорґій 30 с., Ничай Тодор 10 с. Хобзей Петро 20 с., всї сїчовики. Всїм жертвуючим щире спасибіг!

Просимо відновити передплату.

Видає Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО.

З друкарнї „Руської Ради“ в Чернївцях, під зарядом Ів. Захарка.